

مقایسه اثربخشی و ماندگاری مصاحبه انگیزشی و درمان فراتشخیصی بر سازگاری زناشویی زوجین

آناهیتا پناهی: دانشجوی دکتری روانشناسی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد شهر کرد، شهر کرد، ایران
احمد غضنفری: دانشیار، گروه روانشناسی، دانشگاه آزاد اسلامی شهر کرد، شهر کرد، ایران (* نویسنده مسئول) agazan5@yahoo.com
طیبه شریفی: دانشیار، گروه روانشناسی، دانشگاه آزاد اسلامی شهر کرد، شهر کرد، ایران
رضا احمدی: استادیار، گروه روانشناسی، دانشگاه آزاد اسلامی شهر کرد، شهر کرد، ایران

چکیده

کلیدواژه‌ها
سازگاری زناشویی،
مصاحبه انگیزشی،
درمان فراتشخیصی

زمینه و هدف: سازگاری زناشویی تعادلی همراه با منطق میان نیازهای مادی و معنوی همسران برقرار می‌سازد. بر این اساس هدف از پژوهش حاضر مقایسه اثربخشی و ماندگاری مصاحبه انگیزشی و درمان فراتشخیصی بر سازگاری زناشویی زوجین مراجعه‌کننده به مراکز مشاوره شهر شهر کرد بود.

روش کار: برای انجام پژوهش نیمه آزمایشی حاضر که از نوع پیش‌آزمون-پس‌آزمون-پیگیری و گروه گواه بود از بین ۱۲۵۰ زوج مراجعه‌کننده به مراکز مشاوره شهر شهر کرد در سال ۱۳۹۹-۱۴۰۰ تعداد ۶۰ زوج به صورت در دسترس انتخاب و به شیوه تصادفی به سه گروه مصاحبه انگیزشی، فراتشخیصی و گواه تقسیم شدند. سپس گروه‌های آزمایش مداخلات را طی دو ماه به صورت هفته‌ای یک جلسه ۹۰ دقیقه‌ای در مرکز مشاوره نسیم آرامش را زیر نظر محقق دریافت کردند. از آزمون سازگاری زناشویی لاک-والاس (۱۹۵۹) برای جمع‌آوری اطلاعات ۲۴ ساعت قبل، ۴۸ ساعت بعد و دوره پیگیری دو ماهه از مداخله استفاده شد. نهایتاً داده‌ها با استفاده از آزمون تحلیل واریانس با اندازه‌گیری مکرر و آزمون تعقیبی بونفرونی تحلیل شدند.

یافته‌ها: نتایج نشان داد که مصاحبه انگیزشی تأثیر معناداری در بهبود سازگاری زناشویی دارد و نتایج به دست آمده در مرحله پیگیری پایدار است. همچنین مشخص شد که درمان فراتشخیصی تأثیر معناداری در بهبود سازگاری زناشویی دارد و نتایج به دست آمده در مرحله پیگیری نیز پایدار بود.

نتیجه‌گیری: با توجه به نتایج استفاده از دو نوع مداخله جهت بهبود سازگاری پیشنهاد می‌شود.

تعارض منافع: گزارش نشده است.

منبع حمایت‌کننده: حامی مالی ندارد.

شیوه استناد به این مقاله:

Panahi A, Ghazanfari A, Sharifi T, Ahmadi R. Comparison of the Effectiveness and Durability of Motivational Interview and Meta-Diagnostic Treatment on Marital Adjustment of Couples Referring to Counseling Centers in Shahrekord. Razi J Med Sci. 2023;29(11):204-212.

*انتشار این مقاله به صورت دسترسی آزاد مطابق با **CC BY-NC-SA 3.0** صورت گرفته است.

Original Article

Comparison of the Effectiveness and Durability of Motivational Interview and Meta-Diagnostic Treatment on Marital Adjustment of Couples Referring to Counseling Centers in Shahrekord

Anahita Panahi: PhD Student Psychology, Islamic Azad University, Shahrekord Branch, Shahrekord, Iran

Ahmad Ghazanfari: Associate Professor, Department of Psychology, Shahrekord Branch, Islamic Azad University, Shahrekord, Iran (* Corresponding author) Aghazan5@yahoo.com

Tayebeh Sharifi: Associate Professor, Department of Psychology, Shahrekord Branch, Islamic Azad University, Shahrekord, Iran

Reza Ahmadi: Assistant Professor, Department of Psychology, Shahrekord Branch, Islamic Azad University, Shahrekord, Iran

Abstract

Background & Aims: Incompatibility is opposite to compatibility, and when compatibility between couples decreases, incompatibility gradually takes its place. It can almost be said that all couples experience this type of incompatibility more or less; But sometimes the amount and intensity of incompatibility reaches such a point that couples cannot tolerate each other and this incompatibility may lead to violence, divorce and separation (3). Considering the importance of the topic, it will be very beneficial to identify effective intervention and educational approaches in order to increase marital compatibility in order to improve couples' relationships. In motivational interviewing, the goal is to guide the client to discover the discrepancy between his expectations from different aspects of his life and his current behaviors. As a result, evaluating and resolving ambivalence and inconsistency is one of the main goals of motivational interviewing (4). Considering the above contents and the effect of compatibility in married life on the one hand and the effect of meta-diagnostic treatment and motivational interview on the other hand on different aspects of married life and since by reviewing the research done inside and outside the country, a research on the topic in question not found. The researchers are trying to answer these questions, whether there is a difference between the effectiveness of motivational interviewing and meta-diagnostic therapy on the marital adjustment of couples referring to counseling centers in Shahrekord city. Which method is more effective?

Methods: To conduct the current semi-experimental research, which was pre-test-post-test-follow-up and control group. Out of all the couples referring to counseling centers in Shahrekord city in 2014-2016, 1250 couples based on the criteria for entering the research and based on this to determine the sample size based on the sources related to the research methodology (10), 20 couples were assigned to the experimental group of motivational interviewing. 20 couples were assigned to the extradiagnostic treatment test group and 20 couples to the control group. Then the subjects completed the Locke-Wallace compatibility test in 1959 in the pre-test. In the following, the intervention test groups received one 90-minute session per week for two months at the counseling center of Nasim Aramesh in Shahrekord. In order to implement the training package of motivational interviewing, it is extracted from the motivational group book based on the curriculum and it is performed on the group in eight sessions, one session per week and each session lasts 90 minutes. Also, meta-diagnostic therapy is also implemented in eight 90-minute training sessions, one session a week and during two months in the form of groups with twenty couples (Tables 1 and 2) (9,10). Finally, descriptive statistics (mean and standard deviation) and statistical tests of analysis of variance with repeated measurements, multivariate analysis of variance and Bonferroni's post hoc analysis were used using SPSS version 25 software to analyze the research data.

Results: The results showed that in the marital adjustment variable, the average difference between the research groups (motivational interview group, meta-diagnostic treatment and control group) in the pre-test stage is not significant (Table 3). Another finding showed that the average scores of the variable of marital adjustment of couples, apart from the effect of grouping, were affected by a significant change during the post-test and follow-up stages,

Keywords

Marital Adjustment,
Motivational Interview,
Meta-Diagnostic
Treatment

Received: 17/12/2022

Published: 07/02/2023

which has a significant difference with the pre-test. On the other hand, it was found that the grouping variable (extradiagnostic treatment group) has a significant effect on the marital adjustment variable regardless of the stages (pre-test, post-test and follow-up). This issue shows the significant effect of meta-diagnostic treatment group therapy compared to control group 1. Also, the results showed that the variable interaction of stages and grouping explain 12% of the changes in marital adjustment (Table 4). It was also found that the difference between the average scores of the pre-test and the post-test is significant with the follow-up of the marital adjustment variable. This is despite the fact that there is no significant difference between the mean of the post-test and the follow-up of this variable. This means that the mean scores of marital adjustment in the follow-up phase have not changed significantly compared to the post-test, but due to the lack of decrease in the follow-up scores compared to the post-test and the significant change in the follow-up scores compared to the pre-test, it shows that the effectiveness of the group therapy of extra-diagnostic treatment on marital adjustment during Time is maintained (Table 5). Finally, the results of the follow-up test showed that the difference between the average marital adjustment scores of the meta-diagnostic treatment test group and the motivational interview test group was not significant, and this finding means that the effectiveness of the meta-diagnostic novel and motivational interview on the level of marital adjustment did not have a significant difference; But the difference between the experimental groups (metadiagnostic therapy and motivational interview) and the control group was significant. In a summary, it can be stated as follows: meta-diagnostic treatment intervention and motivational interviewing have a significant effect on marital compatibility; However, the effectiveness of meta-diagnostic treatment and motivational interviewing on marital adjustment are not significantly different (Table 7).

Conclusion: The results of the present study showed that motivational interviewing has a significant effect on improving marital adjustment, and the results obtained are stable in the follow-up phase; which is consistent with the results of other researchers (11). In the explanation above, it can be said that motivational interviewing follows client-centered therapeutic principles in which empathic and supportive counseling styles along with continuous interpersonal interaction are the basis of the work. Motivational interviewing with a positive effect on psychological well-being makes couples accept their different aspects and have a more compatible attitude towards themselves, life and spouse. Accepting differences during motivational interviewing increases the ability to love, warm and trusted relationships, the ability to empathize with your spouse, the ability to stand up to the pressures of life, having a purpose and finding meaning in life, and the feeling of constant growth, and ultimately increasing marital compatibility; Therefore, the use of motivational interviewing can lead to marital adjustment; Because the basic principles of motivational interviewing are strengthening the client's sense of self-efficacy in all behavioral changes. Many of the group motivational interviewing techniques used in this research, such as assessment of trust commitment, behavior control, participation in decision-making and resolving ambivalence, are exclusively related to adopting adaptive approaches in marital relationships (8). The findings of the current research also showed that meta-diagnostic treatment has a significant effect on improving marital adjustment, and the results obtained in the follow-up phase were also stable; which is consistent with the results of other researchers (12,13). In the explanation above, it can be said that the strategies of self-control of thoughts, exposure, prevention and response management were part of the skills used in the meta-diagnostic treatment program; Facilitates the identification of thoughts affecting emotions and behaviors that generate interactive problems. In meta-diagnostic treatment sessions, people learn that all emotions, both positive and negative, are important and necessary, and our goal is not to eliminate; Rather, it is identifying, tolerating and coping with negative emotions that these behavioral changes lead to greater compatibility in marital relationships.

Conflicts of interest: None

Funding: None

Cite this article as:

Panahi A, Ghazanfari A, Sharifi T, Ahmadi R. Comparison of the Effectiveness and Durability of Motivational Interview and Meta-Diagnostic Treatment on Marital Adjustment of Couples Referring to Counseling Centers in Shahrekord. *Razi J Med Sci.* 2023;29(11):204-212.

*This work is published under CC BY-NC-SA 3.0 licence.

مقدمه

زمانی که بین زوج‌ها تعارض روی می‌دهد، روابط تحت تأثیر قرار می‌گیرند؛ در نتیجه تعارض نقطه بحرانی در روابط زناشویی است. از این‌رو، زوج‌ها در جوامع امروزی برای برقراری و حفظ روابط سازگارانه با مشکلات فراگیر و متعددی مواجه هستند (۱). بدیهی است کمبودهای موجود در مهارت‌های عاطفی و هیجانی همسران در کنار عوامل متعدد دیگر، اثرات نامطلوبی را بر سازگاری زناشویی می‌گذارد (۲). ناسازگاری در مقابل سازگاری قرار دارد و هرگاه سازگاری بین زوج‌ها کم شود به تدریج ناسازگاری جای آن را می‌گیرد. تقریباً می‌توان گفت همه زوج‌ها کم‌وبیش این نوع ناسازگاری را تجربه می‌کنند؛ اما گاهی اوقات میزان و شدت ناسازگاری به حدی می‌رسد که زوج‌ها نمی‌توانند همدیگر را تحمل کنند و ممکن است این ناسازگاری به خشونت، طلاق و جدایی منجر شود (۳).

با توجه به اهمیت موضوع شناسایی رویکردهای مداخله‌ای و آموزشی مؤثر به منظور افزایش سازگاری زناشویی جهت بهبود روابط زوجین بسیار سودمند خواهد بود. در مصاحبه انگیزشی، هدف راهنمایی مراجع است تا ناهمخوانی بین انتظاراتش از جنبه‌های مختلف زندگی و رفتارهای جاری او کشف شود. در نتیجه، ارزیابی و حل دوسوگرایی و ناهمخوانی از اهداف اصلی مصاحبه انگیزشی است (۴). این روش درمانی مراجع محور و رهنمودی به دنبال تقویت و افزایش انگیزه درونی جهت تغییر از طریق کشف، شناسایی و حل تردیدها و دوسوگرایی و ناهمگنی در رفتارهاست که از سبک گوش دادن تعاملی و همدلانه برای افزایش انگیزش استفاده می‌کند (۵).

افزون بر این، اخیر رویکرد در مان فراتشخیصی به منظور حل و فصل مشکلات زوجین در کانون توجه قرار گرفته است. رویکرد درمان فراتشخیصی بر هیجان‌ها و راهبردهای ناسازگارانه تنظیم هیجان تأکید می‌کند و تجربه هیجانی و پاسخ به هیجان پایه اصلی در رویکرد فراتشخیصی است (۶). درمان فراتشخیصی اخیراً مورد توجه محققین قرار گرفت و تحقیقات مختلفی نیز بر ابعاد مختلف زندگی زناشویی انجام شده است از جمله فراهانی فر و همکاران (۱۴۰۱) تحقیقی تحت عنوان مقایسه اثربخشی مشاوره انگیزشی نظام‌مند و درمان

پذیرش و تعهد بر سبک‌های حل تعارض زنان ناسازگار زناشویی انجام داده و نتیجه گرفتند هر دو روش بر سبک‌های حل تعارض زنان ناسازگار زناشویی تأثیر معناداری دارند همچنین بین دو روش تفاوت معناداری مشاهده نشد (۷). هدف اصلی در درمان فراتشخیصی یکپارچه‌نگر این است که مراجعان مهارت‌هایی را کسب کنند که بتوانند به شیوه مؤثر هیجان‌ات منفی را مدیریت نمایند (۸).

با توجه به مطالب فوق و تأثیر سازگاری در زندگی زناشویی از یک طرف و تأثیر درمان فراتشخیصی و مصاحبه انگیزشی از طرف دیگر بر ابعاد مختلف زندگی زناشویی و از آنجا که با مرور تحقیقات انجام شده در داخل و خارج از کشور تحقیقی در زمینه موضوع مورد نظر یافت نشد. همچنین از آنجا که مشکلات زناشویی از نظر اجتماعی و اقتصادی برای افراد و جامعه آسیب‌های زیادی را به همراه می‌آورد و یکی از عوامل استرس‌زای شدیدی محسوب می‌شود که سلامت روانی و جسمی افراد را به خطر می‌اندازد. بیشتر اوقات اختلافات در زندگی زناشویی خود نشانه مشکل دیگری است و پرهیز از اختلافات زناشویی این واقعیت را تغییر نمی‌دهد، بلکه باید ریشه‌یابی نمود و مشکل اصلی را حل کرد (۹). مقایسه اثربخشی رویکردهای مداخله‌ای و آموزشی اثربخش به منظور شناسایی روش‌های مؤثر به منظور بهبود روابط زناشویی، تحکیم بخش کانون خانواده‌ها بوده و می‌تواند در مراکز مشاوره‌ای مورد استفاده قرار گیرند. از این‌رو، محققین درصدد پاسخگویی به این سوالات هستند که آیا بین اثربخشی مصاحبه انگیزشی و درمان فراتشخیصی بر سازگاری زناشویی زوجین مراجعه‌کننده به مراکز مشاوره شهر شهرکرد تفاوت وجود دارد یا خیر؟ تأثیر کدام روش بیشتر است؟

روش کار

برای انجام تحقیق نیمه آزمایشی حاضر که از نوع پیش‌آزمون-پس‌آزمون-پیگیری و گروه گواه بود. از بین تمامی زوجین مراجعه‌کننده به مراکز مشاوره شهر شهرکرد در سال ۱۳۹۹-۱۴۰۰ به تعداد ۱۲۵۰ زوج بر اساس معیارهایی ورود به تحقیق (شامل حداقل مدرک سوم راهنمایی، دامنه سنی ۲۵ تا ۴۵ سال، عدم ابتلا به بیماری جسمی یا روحی ناتوان‌کننده) و بر اساس

بری ازدواج مدنظر نظر قرار می‌گیرد و رایج‌ترین ابزار اندازه‌گیری به کار برده شده در این زمینه به شمار می‌رود. این ابزار یکی از نخستین مقیاس‌های کوتاه برای سنجش سازگاری زناشویی است. ارزش عددی سؤالات این آزمون باهم تفاوت‌هایی دارد. امتیاز یا نمره ۱۰ برای سؤال شماره ۱۲ در نظر گرفته شده است. اگر پاسخ هر دو نفر زن و شوهر به این صورت باشد «ماندن در خانواده باشد؛ اگر ترجیح هر دو نفر زن و شوهر بیرون رفتن» امتیاز این سؤال برابر با ۳ خواهد بود؛ و اگر ترجیح زن و شوهر دارای تفاوت‌هایی باشد، امتیاز ۲ برای این سؤال در نظر گرفته می‌شود. ۲ تا ۱۵۸ بیانگر

معیارهای خروج زوجین (شامل دریافت هرگونه مداخله روان‌شناختی خارج از این مطالعه و داشتن بیش از دو جلسه غیبت در جلسات درمانی) و بر این اساس برای تعیین حجم نمونه بر منابع مرتبط با روش‌شناسی پژوهش (۱۰) ۲۰ زوج به گروه آزمایش مصاحبه‌ای انگیزشی، ۲۰ زوج به گروه آزمایش درمان فراتشخیصی و ۲۰ زوج به گروه گواه اختصاص داده شدند. سپس آزمودنی‌ها در پیش‌آزمون، آزمون سازگاری لاک-والاس را در سال ۱۹۵۹ را تکمیل کردند. این آزمون به صورت یک پرسش‌نامه خود گزارش‌دهی کوتاه مدت تدوین شده‌اند. از این آزمون جهت اندازه‌گیری کیفیت کنش

جدول ۱- خلاصه جلسات آموزش مصاحبه انگیزشی

جلسه	محتوا
۱	آشنایی و معارفه، هنجارها و فرآیند گروه، فلسفه تسهیل‌کننده، تمرین آزادی.
۲	تکرار جلسه اول و تمرین جنبه‌های تأثیر رفتار، دگرگونی چرخه ارزیابی، تعهد و اطمینان.
۳	احساسات: تمرین تشخیص احساسات، تمرین و تکمیل ابعاد تأثیر یا ابعاد احساسی و تکلیف خانگی.
۴	مرور جلسات قبل و ابعاد مثبت و منفی رفتار و تغییر، تمرین بارش ذهنی سود و زیان‌های کوتاه‌مدت و بلندمدت.
۵	تمرین تکمیل جدول ابعاد مثبت و منفی، توصیف و تمرین گزینه‌های اصلاحی و جایگزین.
۶	ارزش‌ها: تعریف ارزش‌ها، تمرین شناسایی و اولویت‌بندی ارزش‌های درجه‌یک، تمرین تعریف ارزش‌ها، تمرین تطابق ارزش و رفتار.
۷	چشم‌انداز و ارزیابی پایانی: جمع‌بندی تمرین‌های جلسه پیشین در قالب تمرین.
۸	تکرار و تمرین جلسات قبل و تمرین چشم‌انداز آماده شدن برای شروع برنامه تغییر رفتار.

جدول ۲- خلاصه جلسات درمان فراتشخیصی

جلسه	محتوا
۱	ارتقا انگیزه، مصاحبه انگیزشی برای شرکت کردن افراد و درگیری افراد در طول درمان، ارائه منطق درمان و تعیین اهداف درمان و اجرای پیش‌آزمون.
۲	فراهم آوردن آموزش روان، بازشناسی هیجان‌ها و ردیابی تجارب هیجانی
۳	آموزش آگاهی هیجانی: یادگیری مشاهده هیجانی (هیجان‌ها و واکنش‌های هیجان‌ها) با استفاده از فنون ذهن آگاهی.
۴	ارزیابی و ارزیابی مجدد شناختی: پدید آوردن آگاهی از تأثیر ارتباط متقابل بین افکار هیجان‌ها، شناسایی ارزیابی‌های ناسازگارانه ناخودکار و دام‌های شایع تفکر و ارزیابی مجدد شناختی و افزایش انعطاف‌پذیری در تفکر.
۵	شناسایی الگوهای اجتناب از هیجان، آشنایی با راهبردهای متفاوت اجتناب از هیجان و تأثیر آن بر تجارب هیجانی و آگاهی از اثرات متضاد اجتناب از هیجان.
۶	بررسی رفتارهای ناشی از هیجان، آشنایی رفتارهای ناشی از هیجان و درک تأثیر آن‌ها روی تجارب هیجانی، شناسایی (EDBs) ناسازگارانه و ایجاد گرایش‌های عمل جایگزین به واسطه رویارویی شدن با رفتارها.
۷	آگاهی و تحمل احساسات جسمانی، افزایش آگاهی از نقش احساس‌های جسمانی در تجارب هیجانی، انجام تمرین‌های مواجهه و رویارویی احساسی به منظور آگاهی از احساسات جسمانی و افزایش تحمل این علائم.
۸	روبرو شدن با هیجان موقعیت-محور، آگاهی از منطق رویارویی، آموزش نحوه تهیه سلسله‌مراتب ترس و اجتناب و طراحی تمرین‌های مواجهه هیجانی متوالی و اثربخش به صورت تجسمی و عینی و اجتناب از اجتناب. بررسی کلی مفاهیم درمان و بحث در مورد بهبودی و پیشرفت‌های درمانی و اجرای پس‌آزمون.

همچنین مشخص شد تفاوت بین میانگین نمرات پیش‌آزمون با پس‌آزمون با پیگیری متغیر سازگاری زناشویی معنادار است. این در حالی است که بین میانگین پس‌آزمون با پیگیری این متغیر نیز تفاوت معناداری وجود ندارد. بدین معنا که میانگین نمرات سازگاری زناشویی در مرحله پیگیری نیز نسبت به پس‌آزمون دچار تغییر معنادار نشده است، ولی به جهت عدم کاهش نمرات پیگیری نسبت به پس‌آزمون و تغییر معنادار نمرات پیگیری نسبت به پیش‌آزمون نشان می‌دهد که اثربخشی گروه درمانی درمان فراتشخیصی بر سازگاری زناشویی در طول زمان حفظ شده است (جدول ۵).

همان‌گونه نتایج جدول (۶) نشان می‌دهد تفاوت بین میانگین نمرات پیش‌آزمون با پس‌آزمون با پیگیری متغیر سازگاری زناشویی معنادار است. این در حالی است که بین میانگین پس‌آزمون با پیگیری این متغیر نیز تفاوت معناداری وجود ندارد. بدین معنا که میانگین نمرات سازگاری زناشویی در مرحله پیگیری نیز نسبت به پس‌آزمون دچار تغییر معنادار نشده است، ولی به جهت عدم کاهش نمرات پیگیری نسبت به پس‌آزمون و تغییر معنادار نمرات پیگیری نسبت به پیش‌آزمون نشان می‌دهد که اثربخشی مصاحبه انگیزشی بر سازگاری زناشویی در طول زمان حفظ شده است.

نهایتاً نتایج آزمون تعقیبی نشان داد تفاوت بین میانگین نمرات سازگاری زناشویی گروه آزمایش درمان فراتشخیصی و گروه آزمایش مصاحبه انگیزشی معنادار نبوده و این یافته بدین معناست که میزان اثربخشی درمان فراتشخیصی و مصاحبه انگیزشی بر میزان سازگاری زناشویی تفاوت معنادار نداشته است؛ اما تفاوت گروه‌های آزمایش (درمان فراتشخیصی و مصاحبه انگیزشی) با گروه گواه معنادار بوده است. در یک جمع‌بندی می‌توان این‌گونه بیان کرد: مداخله درمان فراتشخیصی و مصاحبه انگیزشی بر میزان سازگاری زناشویی تأثیر معناداری دارند؛ اما میزان اثربخشی درمان فراتشخیصی و مصاحبه انگیزشی بر میزان سازگاری زناشویی تفاوت معناداری ندارند (جدول ۷).

نمره آزمون برابر با حاصل جمع امتیازات هر سؤال و دامنه آن است. همسانی درونی با کمک گرفتن از فرمول اسپیرمن_ براون بسیار خوب تخمین شده شد و ضریب همبستگی بین دونیمه آن ۰/۹۰ بوده است.

در ادامه گروه‌های آزمایش مداخلات را طی دو ماه به‌صورت هفته‌ای یک جلسه ۹۰ دقیقه‌ای را در مرکز مشاوره نسیم آرامش شهرکرد دریافت کردند. جهت اجرای بسته آموزشی مصاحبه انگیزشی از کتاب گروه انگیزشی مبتنی بر برنامه درسی استخراج و بر روی گروه در هشت جلسه به‌صورت هفته‌ای یک جلسه و هر جلسه ۹۰ دقیقه اجرا می‌شود. همچنین در مان فراتشخیصی نیز در هشت جلسه آموزشی نود دقیقه‌ای، هفته‌ای یک جلسه و در طی دو ماه به شکل گروه‌های با بیست زوج اجرا می‌شود (جدول ۱ و ۲) (۹،۱۰).

انهایتاً از آمار توصیفی (میانگین و انحراف معیار) و آزمون‌های آماری تحلیل واریانس با اندازه‌گیری مکرر، تحلیل واریانس چند متغیری و تعقیبی بونفرونی با استفاده از نرم‌افزار SPSS نسخه ۲۵ برای تحلیل داده‌های پژوهش استفاده شد.

یافته‌ها

نتایج نشان داد در متغیر سازگاری زناشویی تفاوت میانگین گروه‌های پژوهش (گروه مصاحبه انگیزشی، درمان فراتشخیصی و گروه گواه) در مرحله پیش‌آزمون معنی‌دار نیست (جدول ۳).

یافته دیگر نشان داد میانگین نمرات متغیر سازگاری زناشویی زوجین جدا از اثر گروه‌بندی در طی مراحل پس‌آزمون و پیگیری تحت تأثیر تغییر معنادار قرار گرفته شده‌اند که این تغییر با پیش‌آزمون یک تفاوت معنادار دارد. از سویی دیگر، مشخص شد که متغیر گروه‌بندی (گروه درمان فراتشخیصی) بدون توجه به مراحل (پیش‌آزمون، پس‌آزمون و پیگیری) تأثیر معناداری بر متغیر سازگاری زناشویی دارد. این موضوع نشان‌دهنده اثر معنادار گروه‌درمانی درمان فراتشخیصی در مقایسه با گروه گواه یک بوده همچنین، نتایج نشان داد که تعامل متغیر مراحل و گروه‌بندی تبیین‌کننده ۱۲ درصد از تغییرات سازگاری زناشویی هستند (جدول ۴).

جدول ۳- نتایج مقایسه گروه‌های پژوهش (گروه مصاحبه انگیزشی، درمان فراتشخیصی و گروه گواه) در مرحله پیش‌آزمون در متغیر وابسته پژوهش (سازگاری زناشویی)

متغیرها	مجموع مجزورات	درجه آزادی	میانگین مجزورات	مقدار F	سطح معناداری
سازگاری زناشویی	۱۳۰/۲۰	۲	۶۵/۱۰	۰/۶۹	۰/۵۰

جدول ۴- نتایج تحلیل واریانس با اندازه‌گیری مکرر جهت بررسی تأثیرات درون‌گروهی و بین‌گروهی تأثیر گروه‌درمانی درمان فراتشخیصی بر سازگاری زناشویی

متغیرها	مجموع مجزورات	درجه آزادی	میانگین مجزورات	f	سطح معناداری	اندازه اثر	توان آماری
سازگاری	۹۴۰/۸۰	۱	۹۴۰/۸۰	۱۹/۰۲	۰/۰۰۱	۰/۲۴	۰/۹۹
زناشویی	۲۶۷۵/۷۵	۱	۲۶۷۵/۷۵	۹/۶۱	۰/۰۰۳	۰/۱۴	۰/۸۶
تعامل زمان و گروه‌بندی	۳۷۴/۵۳	۱	۳۷۴/۵۳	۷/۵۷	۰/۰۰۸	۰/۱۲	۰/۷۷
خطا	۲۸۶۸/۶۷	۵۸					

جدول ۵- بررسی تفاوت دوبه‌دو در مراحل پیش‌آزمون، پس‌آزمون و پیگیری در متغیر سازگاری زناشویی

مؤلفه	مراحل آزمون	تفاوت میانگین‌ها	خطای انحراف معیار	مقدار معناداری
سازگاری زناشویی	پیش‌آزمون	۵/۴۳-	۱/۴۶	۰/۰۰۱
	پس‌آزمون	۵/۶۰-	۱/۲۸	۰/۰۰۱
	پیگیری	۵/۴۳	۱/۴۶	۰/۰۰۱
	پس‌آزمون	۰/۱۶-	۰/۵۷	۰/۹۹
	پیگیری			

جدول ۶- بررسی تفاوت دوبه‌دو در مراحل پیش‌آزمون، پس‌آزمون و پیگیری در متغیر سازگاری زناشویی

مؤلفه	مراحل آزمون	تفاوت میانگین‌ها	خطای انحراف معیار	مقدار معناداری
سازگاری زناشویی	پیش‌آزمون	۵/۲۰-	۱/۴۲	۰/۰۰۲
	پس‌آزمون	۶/۵۳-	۱/۲۲	۰/۰۰۱
	پیگیری	۵/۲۰	۱/۴۲	۰/۰۰۲
	پس‌آزمون	۱/۳۳-	۰/۶۸	۰/۶۸
	پیگیری			

جدول ۷- آزمون تعقیبی بونفرونی جهت بررسی تفاوت‌های دوبه‌دو جهت مقایسه اثر گروه‌های آزمایش (درمان فراتشخیصی و مصاحبه انگیزشی)

مؤلفه	مراحل آزمون گروه	تفاوت میانگین‌ها	خطای انحراف معیار	مقدار معناداری
درمان فراتشخیصی	مصاحبه انگیزشی	۰/۳۶-	۲/۱۲	۰/۹۹
	گروه گواه	۷/۷۱	۲/۱۲	۰/۰۰۱
مصاحبه انگیزشی	درمان فراتشخیصی	۰/۳۶-	۲/۱۲	۰/۹۹
	گروه گواه	۸/۰۷	۲/۱۲	۰/۰۰۱

بحث

در آن سبک‌های مشاوره‌ای همدلانه و حمایتی را به همراه تعامل مداوم بین فردی به‌عنوان اساس کار قرار می‌دهد. مصاحبه انگیزشی با تأثیر مثبت بر بهزیستی روان‌شناختی باعث می‌شود که زوجین، جنبه‌های متفاوت خود را قبول کرده و نسبت به خود، زندگی و همسر نگرش سازگارانه‌تری داشته باشند. پذیرش تفاوت‌ها در جریان مصاحبه انگیزشی باعث افزایش

نتایج پژوهش حاضر نشان داد مصاحبه انگیزشی تأثیر معناداری در بهبود سازگاری زناشویی دارد و نتایج به‌دست‌آمده در مرحله پیگیری پایدار است؛ که با نتایج سایر پژوهشگران همسو است (۱۱). در تبیین یافته فوق می‌توان گفت که مصاحبه انگیزشی از اصول درمانی مراجع‌محور پیروی می‌کند که

روحي آزمودنی‌ها هنگام تکمیل پرسشنامه‌ها، عدم کنترت وضعیت اقتصادی و جایگاه اجتماعی آنها از محدودیت‌های تحقیق حاضر می‌باشد که ممکن است بر نتایج تحقیق تاثیر داشته باشد. با توجه به نتایج تحقیق و تاثیر مصاحبه انگیزشی و درمان فراتشخیصی بر بهبود سازگاری زناشویی پیشنهاد می‌شود محققین و متخصصین جهت بهبود سازگاری زناشویی از این دو روش درمانی استفاده کنند.

References

1. Karney BR, Bradbury TN. Research on marital satisfaction and stability in the 2010s: Challenging conventional wisdom. *J Marriage Fam.* 2020;82(1):100-116.
2. Lee JY, Kim JS, Kim SS, Jeong JK, Yoon SJ, Kim SJ, et al. Relationship between Health Behaviors and Marital Adjustment and Marital Intimacy in Multicultural Family Female Immigrants. *Korean J Fam Med.* 2019; 40(1):31.
3. McDonald JE, Olson JR, Lanning AH, Goddard HW, Marshall JP. Effects of religiosity, forgiveness, and spousal empathy on marital adjustment. *Marriage Fam Rev.* 2018;54(4):393-416.
4. Levounis P, Arnaout B, Marienfeld C. (Eds.). *Motivational interviewing for clinical practice.* American Psychiatric Pub. 2017.
5. Shahbazi P, Taklawi S, Narimani M. Comparison of the effectiveness of solution-oriented approach and motivational interviewing on situational emotions and interpersonal conflicts of conditional students. *J Psychol Dev.* 2020;9(12):55-64. [Persian]
6. Şar V, Türk-Kurtça T. The vicious cycle of traumatic narcissism and dissociative depression among young adults: a trans-diagnostic approach. *J Trauma Dissoc.* 2021:1-20.
7. Farahanifar M, Heydari H, Davoodi H, Al Yasin SA. a research titled comparing the effectiveness of systematic motivational counseling and acceptance and commitment therapy on conflict resolution styles of maritally incompatible women. *J*

توانایی دوست داشتن، روابط گرم و مورد اعتماد، توانایی همدلی با همسر، توانایی ایستادگی در برابر فشارهای زندگی، داشتن هدف و یافتن معنا در زندگی و احساس رشد دائمی و در نهایت افزایش سازگاری زناشویی می‌شود؛ بنابراین، استفاده از مصاحبه انگیزشی می‌تواند منجر به سازگاری زناشویی شود؛ زیرا اصول اساسی مصاحبه انگیزشی، تقویت حس خودکارآمدی مراجع در همه تغییرات رفتاری است. بسیاری از فن‌های مصاحبه انگیزشی گروهی به کار گرفته شده در این پژوهش، مانند ارزیابی تعهد اطمینان، کنترل رفتار، مشارکت در تصمیم‌گیری و برطرف کردن دوسوگرایی منحصراً به اتخاذ رویکردهای سازگارانه در روابط زناشویی مربوط می‌شود (۸).

یافته‌های پژوهش حاضر همچنین نشان داد درمان فراتشخیصی تأثیر معناداری در بهبود سازگاری زناشویی دارد و نتایج به دست آمده در مرحله پیگیری نیز پایدار بود؛ که با نتایج سایر پژوهشگران همسو است (۱۲، ۱۳).

نتیجه‌گیری

در تبیین یافته فوق می‌توان گفت راهبردهای خودکنترلی افکار، مواجهه، پیشگیری و مدیریت پاسخ‌ها که بخشی از مهارت‌های استفاده شده در برنامه درمان فراتشخیصی بودند؛ شناسایی افکار تأثیرگذار بر هیجان‌ها و رفتارهایی که مولد مشکلات تعاملی هستند را تسهیل می‌نماید. در جلسات درمان فراتشخیصی افراد می‌آموزند که همه عواطف چه مثبت و چه منفی مهم و ضروری هستند و هدف ما حذف نیست؛ بلکه شناسایی، تحمل و کنار آمدن با عواطف منفی می‌باشد که این تغییرات رفتاری به سازگاری بیشتر در روابط زناشویی می‌انجامد. امید است با استفاده از نتایج این تحقیق بتوان دیدگاه روشنی در زمینه تاثیر مصاحبه انگیزشی و درمان فراتشخیصی بر بهبود سازگاری زناشویی در اختیار محققین و متخصصین قرار داد تا با استفاده از آن بتوانند بهترین روش درمانی را انتخاب کرده و در نتیجه سازگاری زناشویی را بهبود ببخشند. با این حال عدم دسترسی به تمام افراد جامعه، عدم کنترل شرایط

- Behav Sci Res. 2022;17(1):44-55.
8. Rogers DC, Dittner AJ, Rimes KA, Chalder T. Fatigue in an adult attention deficit hyperactivity disorder population: A transdiagnostic approach. *Br J Clin Psychol.* 2017;56(1):33-52.
  9. Rauer A, Sabey AK, Proulx CM, Volling BL. What are the Marital Problems of Happy Couples? A Multimethod, Two-Sample Investigation. *Fam Process.* 2020;59(3):1275-1292.
  10. Delavar A. *Research Method in Psychology and Educational Sciences.* Tehran: Arasbaran Publications. 2020. [Persian]
  11. Saftlas AF, Harland KK, Wallis AB, Cavanaugh J, Dickey P, Peek-Asa C. Motivational interviewing and intimate partner violence: a randomized trial. *Ann Epidemiol.* 2014;24(2):144-150.
  12. Kalhor A, Davoodi H, Pious D, Heydari H. The effectiveness of integrated transdiagnostic treatment on dysfunctional attitudes and marital burnout in women with marital conflicts. *J Cogn Anal Psychol.* 2020;41(2):49-61. [Persian]
  13. Pourhajazi M, Khalatbari J, Ghorban Shiroodi Sh, Kodabakhshi Kolai A. The effectiveness of the McMaster model-based meta-diagnostic therapy training package, focused on compassion and mindfulness therapy on emotional divorce and marital boredom in women with marital conflict: A pilot study. *Soc Health Quart.* 2020;8(1):65-77. [Persian]